

Priprema pacijenta za dolazak u laboratoriju

Za većinu laboratorijskih analiza neophodno je :

1. dan pre vađenja krvi ne treba jesti posle 18 h.
2. jutro na dan dolaska u laboratoriju ne sme se piti mleko, čaj, kafa, sokovi .
3. za analizu urina doneti prvi jutarnji urin u časici iz apoteke.
4. ne uzimati lekove ujutro pre vađenja krvi
5. minduše obavezno skinuti dan pre vađenja krvi (ukoliko se traži vreme krvarenja)
6. ukoliko se radi bris grla ili usne duplje, savetuje se da pacijent ne doručkuje niti da sprovodi higijenu usne duplje (da ne pere zube)

Kada treba uraditi laboratorijski pregled ?

Preporuka je da se krvna slika, pregled mokraće i osnovne bihemijiske analize rade jedanput do dva puta godišnje, ukoliko pacijent nema zdravstvene tegobe. Te analize će poslužiti lekaru da prati zdravstveno stanje pacijenta.

Ukoliko pacijent ima zdravstvene tegobe, tada lekar, po potrebi, upućuje pacijenta u laboratoriju i određuje koje analize treba uraditi.

Šta podrazumeva pregled krvne slike?

Krvna slika podrazumeva određivanje broja leukocita (belih krvnih zrnaca) , eritrocita (crvenih krvnih zrnaca) trombocita (krvnih pločica), nivoa hemoglobina, vrednost hematokrita, i leukocitarne formule i pojedinih parametara poput MCV, MCH, MCHC. Nalazom krvne slike može se otkriti malokrvnost- anemija, poremećaji krvarenja, zapaljeni proces, i čitav niz hematoloških oboljenja.

Koje su osnovne biohemijiske analize i na šta one mogu ukazati?

Sedimentacija - uglavnom se koristi pri otkrivanju i praćenju zapaljenih procesa. Takođe, može biti povećana kod reumatskih oboljenja, anemija, malignih procesa itd.

Fibrinogen - određuje se radi otkrivanja zapaljenih i reumatskih procesa, kao i u ispitivanju funkcije stanja jetre.

Glukoza - određuje se radi otkrivanja i praćenja šećerne bolesti. Osobe u čijoj familiji postoje srodnici oboleli od šećerne bolesti, spadaju u rizičnu grupu i samim tim trebalo bi češće da kontolišu nivo šećera u krvi.

Kreatinin, urea i mokraćna kiselina – određuje se radi otkrivanja i praćenja bubrežnih oboljenja kao i drugih stanja organizma.

Lipidni status obuhvata: holesterol, trigliceride, frakcije holesterola (HDL i LDL) - otkriva rizika razvoja ateroskleroze sa svim posledicama na kardiovaskularni sistem. Aterosklerozu je zajednički naziv za oboljenja u kojima je arterijski zid zadebljao uz gubitak elastičnosti. Na osnovu dobijenih rezultata, pacijentu se savetuje promena navika (ishrana, pušenje, fizička aktivnost) ili upotreba odgovarajućih lekova.

Bilirubin (ukupni i direktni) i transaminaze (AST i ALT) - služe za otkrivanje oboljenja jetre i žučnih puteva.

Gvožđe, TIBC i UIBC - parametri koji se koristi pri dijagnostici anemija kao i prilikom praćenja efekata odgovarajuće terapije.

Šta podrazumeva pregled urina i čemu on služi?

Rutinski pregled mokraće (urina) podrazumeva njegovu fizičko hemijsku obradu (boja, izgled, pH reakcija, specifična težina, prisustvo glukoze, proteina, acetona, bilirubina, urobilinogena i nitrita) i mikroskopski pregled sedimenta urina u kome se mogu uočiti eritrociti, leukociti, bakterije, gljivice, epitelne ćelije, sluz, kristali i druge materije. Pregled urina služi za otkrivanje oboljenja bubrega i urinarnog trakta.

Koji je značaj laboratorijskog nalaza?

Laboratorijske analize koriste lekari u svakodnevnom radu i od značaja su za:

1. postavljanje dijagnoze
2. procenu težine bolesti
3. praćenje razvoja bolesti
4. odgovor organizma na određenu terapiju

Prilikom postavljanja dijagnoze, nalaz se poredi sa referentnim vrednostima, dok se za praćenje toka bolesti kao i učinka terapije, nalazi jednog bolesnika upoređuju sa njegovim ranijim nalazima.